

1 (Sem-5/FYUGP) PHI 45 MN/(B)

2 0 2 5

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : PHI0500504

[Theory of Reality (Indian)]

(Set-B)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

**(a) Who is the founder of qualified monism in
Indian philosophy?**

ভাৰতীয় দৰ্শনত বিশিষ্টা দ্বৈতবাদৰ প্ৰবৰ্তক কোন ?

**(b) What are the two functions of Maya in
Sankara's Advaita Vedanta?**

শংকৰাচাৰ্যৰ অদ্বৈত বেদান্তৰ মায়াৰ ক্ৰিয়া দুটা কি কি ?

(c) What is literal meaning of Brahman?

ব্ৰহ্মৰ আক্ষৰিক অৰ্থ কি ?

(d) How many Dravyas are accepted by the Vaisheshikas?

বৈশেষিক দৰ্শনে কেইপ্ৰকাৰৰ দ্ৰব্যক স্বীকাৰ কৰে ?

(e) Name the Anastikaya Dravya of Jaina system.

জৈন দৰ্শনৰ অনাস্তিকায় দ্ৰব্যটোৰ নাম লিখা।

(f) Name the school of Indian philosophy who advocated Brahma Parinamavada.

ব্ৰহ্ম পৰিণামবাদক সমৰ্থন কৰা ভাৰতীয় দাৰ্শনিক সম্প্ৰদায়টোৰ নাম লিখা।

(g) 'Theory of dependent origination' is related to which Noble Truth of Buddhism?

'প্ৰতীত্যসমুৎপাদ তত্ত্ব'টো বৌদ্ধ দৰ্শনৰ কোনটো আৰ্য সত্যৰ লগত জড়িত ?

(h) Who is the author of the book, *Samkhya Karika*?

'সাংখ্যকাৰিকা' গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন ?

2. Answer the following questions (any six) : 2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো ছয়টা) :

(a) What is 'Samanya' according to Vaisheshika philosophy?

বৈশেষিক দৰ্শন মতে 'সামান্য' বুলিলে কি বুজা ?

(b) What is Ramanuja's concept of Aprithakasiddhi?

ৰামানুজৰ অপৃথকসিদ্ধিৰ ধাৰণাটো কি ?

(c) What are the five vows of Jainism?

জৈন পঞ্চমহাব্ৰতকেইটা কি কি ?

(d) Write two differences between Jiva and Ajiva in Jaina philosophy.

জৈন দৰ্শন মতে জীৱ আৰু অজীৱৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(e) What are the two forms of Brahman?

ব্ৰহ্মৰ ৰূপ দুটা কি কি ?

(f) Name the Jaina terms for medium of motion and rest.

জৈন দৰ্শনত গতি আৰু স্থবিৰতাৰ মাধ্যমক বুজাবলৈ কি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

(4)

(g) Write two differences between Bhava and Abhava Padartha.

ভাৱ আৰু অভাৱ পদাৰ্থৰ মাজত দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(h) Define Satkaryavada.

সৎকাৰ্যবাদৰ সংজ্ঞা লিখা।

(i) What is the nature of Purusha in Samkhya philosophy?

সাংখ্য দৰ্শনত পুৰুষৰ প্ৰকৃতি কি?

(j) What is Parinamavada?

পৰিণামবাদ কাক বোলে?

3. Answer any *four* of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss briefly about Sankara's concept of Jagat.

শংকৰাচাৰ্যৰ জগত তত্ত্বটো চমুকৈ আলোচনা কৰা।

- (b) What is the nature of Prakriti? Explain briefly about the five proofs for the existence of Prakriti.

প্ৰকৃতিৰ স্বৰূপ কি? প্ৰকৃতিৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় পাঁচটা প্ৰমাণৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

- (c) Define Abhava. Explain briefly about different kinds of Abhava.

অভাবৰ সংজ্ঞা দিয়া। অভাবৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

- (d) Distinguish between Samavaya and Samyoga.

সমবায় আৰু সংযোগৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

- (e) What do you mean by Navatattvas? What are the Navatattvas? Explain.

নবতত্ত্ব বুলিলে কি বুজা? নবতত্ত্ববোৰ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

- (f) Explain briefly Sankara's doctrine of Vivartavada.

শংকৰাচাৰ্যৰ বিবৰ্তবাদৰ তত্ত্বটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

- (g) Write a brief note on Vaisheshika concept of 'substance'.

বৈশেষিক দৰ্শনৰ 'দ্রব্য'ৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

- (h) Explain critically Samkhya concept of plurality of selves.

সমালোচনা সহকাৰে সাংখ্য দৰ্শনৰ বহু পুৰুষবাদৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Explain Sankaracharya's concept of Brahman. How does Sankaracharya distinguish between Brahman and Ishvara?

6+4=10

শংকৰাচাৰ্যৰ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। শংকৰাচাৰ্যই কিদৰে ব্ৰহ্ম আৰু ঈশ্বৰৰ মাজত পাৰ্থক্য নিকাষণ কৰিছে?

- (b) How does Ramanuja explain the relation of Brahman and Jiva? Discuss.

ৰামানুজে ব্ৰহ্ম আৰু জীৱৰ সম্পৰ্ক কিদৰে ব্যাখ্যা কৰিছে? আলোচনা কৰা।

- (c) Explain and examine Buddhist doctrine of Pratityasamutpada.

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ প্ৰতীত্যসমুৎপাদবাদ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা।

- (d) What is Jiva? What are its kinds? What are the Jaina proofs for the existence of Jivas?

জীৱ কাক বোলে? ইয়াৰ প্ৰকাৰসমূহ কি কি? জীৱৰ অস্তিত্ব প্ৰমাণ-সম্পৰ্কীয় জৈন দৰ্শনৰ যুক্তিসমূহ কি কি?

- (e) Explain and examine Ramanuja's criticisms against Sankara's theory of Maya.

শংকৰাচাৰ্যৰ মায়াবাদৰ বিৰুদ্ধে ৰামানুজৰ সমালোচনাসমূহ ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা।

★ ★ ★